

SPEKTRUM

Časopis zo života rímskokatolíckej farnosti Vítaz

ročník 12
február 2011
číslo 2

Sv. Valentín, prihovár sa za nás!

Pôst nech je darom

Bratia a sestry, po takom dlhom období fašiangov, masiek a plesov je ťažké pochopiť, ako môže byť pôst darom pre ľudí roztancovaných, usmievavých a azda aj bezstarostných. Na konci tohto obdobia nastal čas „pochovať basu“ a ponoriť sa do ticha štyridsaťdňového pôstu. Prečo? Svätý Peter Chryzológ z 5. storočia nám dáva odpoveď: „Dobrovoľný pôst sa vždy chápal ako pokoj pre telo, sila pre ducha a posilnenie duše.“ Kto z nás to nepotrebuje: dobyť svoju vnútornú energiu a získať pokoj? Po „višantení sa“ má svoje miesto aj pôst, trochu ticha, pokoja, rozvahy, zamýšľania sa, či život je len tanec, maska, hudba? Je život aj niečo iné?!

Svätý Otec Ján Pavol II napísal: „Obdobie pôstu je cestou dynamického a tvorivého rozjímania, ktorá nás pozýva k pokániu, aby sme si obnovili naše predsavzatie angažovať sa za evanjelium. Je cestou lásky, ktorá otvára veriacim srdcia pre ich bratov a sestry a ktorá ich orientuje smerom k Bohu.“

Náš život je cesta. Sme stále v pohybe priestorovo, ale aj vnútorne. Sme na ceste. Cesta súvisí aj so slovom zmysel. Vydáť sa na cestu za niečím znamená ísť za hodnotou, ktorá má cenu, zmysel. Preto sa usilujeme vyjsť von zo strnulého myslenia, odhodíť masku, byť takými, akými sme pred Pánom - pokornými, prosiacimi o jeho nezištnú pomoc a kráčajúcimi po cestách, ktoré majú zmysel a cieľ.

Život ako cesta ma upozorňuje: daj si pozor, aby život neprešiel okolo teba, aby sa neprevalil cez teba a ty ostaneš ležať na kraji cesty. Odhod' počas kráčania cestou nezmyselné ťarchy. Kráčaj cestou voľný a nový v Kristovi. Všimnime si počas tohto obdobia, koho máme okolo seba, či neprechádzame nevšímavo k jeho potrebám a k jeho prosiacej ruke, zobrazúcej o chvíľku strpenia a pochopenia?!

Pôstny čas je ako čas ticha, ale prejsť do ticha neznamená vždy vzdialiť sa od ľudí. Znamená to tiež hľadať ich srdcia bez využitia slov. Byť im nablízku ako spoločníci v Bohu. Lebo byť v Bohu znamená milovať ľudí nezištnou láskou.

Bratia a sestry, darujme si pôstne dni. Pôst je viac ako nejesť mäso, či nepiť alkohol alebo zrieť sa niečoho iného. Pôst nie je ani výkon, ktorý žiadame od seba, alebo ponúkame Bohu. Pôst je príležitosťou obnoviť sa na tele a na duši, zintenzívniť svoj život a pocítiť novú radosť zo života. Sú to požehnané dni na stretnutie so sebou samým, so svojím prostredím, so svetom okolo mňa, s Bohom. Všetkým vám prajem, nech je pôst pre vás darom od Boha.

duchovný otec

meditačná snímka: M. Magda

OBSAH

ÚVODNÍK

Pôst nech je darom	2
Pôst	3

KATECHÉZA

Exercície	4
Cirkev univerzálna a partikulárna	6
Ján Mária Vianney	7

ROZHOVOR

Dp. Ján Knapík	8
Rok s Bohom	10
Žijú medzi nami	12

NÁZORY A SVEDECTVÁ

P. Mária-naša ochrana	13
-----------------------------	----

AHOJ DETI!

Február	14
Priateľ ako dar	15
Sv. Františka Rímska	16
Sviatosti a sväteniny	17
Duchovnosť a psychológia	18
Trampoty v manželstve	20
Stalo sa, Stane sa,	21
Prehľad bohoslužieb	22

SNÍMKY

Titulka: M. Magda
Meditačná: M. Magda
Vnúť. zadná: M. Magda
Vonk. zadná: M. Magda

SPEKTRUM

Vydáva:

Rímskokatolícky farský úrad
vo Vítaze pre vnútornú potrebu

Za vydanie zodpovedá:

Mgr. Oliver Székely s kolektívom redakcie
Jazyková úprava: Mgr. Anna Blizmanová

Grafika: Martin Magda

Kontakty: Tel.: 051/791 62 35; 791 61 16

www.vitaz.rimkat.sk

e-mail: vitaz@rimkat.sk,

spektrum@rimkat.sk

číslo účtu: 20298748/6500

názov účtu: rímskokatolícka cirkev

farnosť Vítaz

Redakcia si vyhradzuje právo úpravy textov.

ilustračná snímka: Martin Magda

Pôst

Zachovávanie veľkého pôstu je zväzkom nášho duchovného vojska. Ním sa rozoznávame od nepriateľov kríža a Ježiša Krista. Ak sa on uvoľní, stane sa to na škodu Božej slávy, na potupu katolíckeho náboženstva, na záhubu kresťanských duší. A netreba pochybovať, že táto nedbanlivosť sa stane prameňom mnohých katastrof pre národy, mnohých pohrôm vo verejných záležitostiach a mnohých nešťastí pre jednotlivcov.

(Benedikt IV.)

EXERCÍCIE (XXV. časť)

Aj keď si Pán autora týchto exercícií povolal k sebe, chceme dokončiť túto katechézu, ktorá určite slúži ako vodítko nášho duchovného života.

Pokojamilovní

Tešíme sa, že žijeme v pokoji. Ale bojíme sa, aby sme ho dnes neprežívali naposledy. Žiť v pokoji, ktorý je vynucovaný len rovnováhou zbraní, a teda rovnováhou strachu, značí pre nás spať na sude pušného prachu, alebo na posteli, ktorej jedna noha visí nad priepasťou...

Hovoríme mnoho o pokoji, ale chvíľami to pripomína chorého, ktorý hovorí mnoho o zdraví... Bojujeme za pokoj, nie robíme to často malicorne, zo svojho úzkeho zorného uhla, zháňame spojencov, ale len preto, aby sme boli silnejší, aby sme zastrašili tých druhých. Hovoríme, píšeme, rečníme o pokoji. Často sa to podobá skôr obviňovaniu, útokom, a teda vojne. Vo svojom vášnivom obhajovaní pokoja používame často čudné zbrane, až po lži. Nakoniec je takmer jasné, že obhajujeme svoje vlastné pozície, a nie pokoj, svoje vlastné záujmy bez ohľadu na pokoj. Takto sa nemôže ísť do nekonečna. Veď pokoj je vec vážna, životne potrebná a je to vec nás všetkých. Pokoj musí vyjadrovať čosi pravdivé, posvätné a priamo Božie vo svete.

Nepokoj je neporiadok a rozvrat, je to chaos, ktorý vnášame do života. Čo nás robí často osobne nepokojnými? Nesplnená povinnosť, pocit viny, nenasýtená hrdosť, dôsledky našej lenivosti. A čo vnáša nepokoj do spoločstva, do rodiny alebo na pracovisko? Bezohľadnosť jedného,

lenivosť druhého, namyslenosť tretieho, karierizmus štvrtého, nezodpovednosť či nenásytnosť ďalších. A čo vnáša nepokoj medzi národy? Túžba vládnuť, snaha podrobiť si slobodu iných, nenásytnosť po zlate a bohatstve iných národov, túžba po blahobyte na úkor iných. Z toho všetkého vznikajú napätia, spory, hádky, konflikty a vojny. Ale toto všetko, všetok tento chaos, rozvrat, všetok tento nepokoj - to je v prvom rade neúcta voči človekovi, neúcta voči svedomiu, je to šliapanie po Božom poriadku vo svete, je to hriech.

Každý nepokoj je ovocím a prejavom hriechu. Preto každý nepokoj sa týka nielen človeka, nielen nás ľudí. Týka sa i Boha. Základom a prameňom nepokoja je teda hriech, urážka Boha.

Kristus urobil pre vec pokoja navždy to najväčšie na svete. Odstránil najhlbší nepokoj nášho srdca - zmieril nás s Bohom. Dal nám silu premáhať hriech. V ňom, v Kristovi máme dosiahnuť pokoj. „V ňom, ktorý je náš pokoj,“ ako hovorí sv. Pavol. On nám svojou smrťou a vzkriesením daruje sám seba, daruje nám Boží život. V ňom sa stávame novými ľuďmi, ktorí vedia, čo značí mať rád druhých ako bratov a čo značí slúžiť týmto bratom.

Pre nás je zdrojom opravdivého pokoja Kristova milosť a Kristova láska. Kto miluje Boha nadovšetko ostatné a kto miluje všetko ostatné

v ňom, ten vie, ako sa priblížiť k ľuďom, ten vie, aké sú jeho povinnosti, ten vie zápasit o Boha a boží poriadok v sebe i okolo seba, ten sa vyhýba hriechu, zdroju všetkého nepokoja.

Takto chápaný pokoj nie je teda vecou jedného dňa. Je to vec celého života. Je to program každého dňa - v rodine, v práci, v súkromí a vo verejnosti, doma i za hranicami.

Takýto pokoj môžu prežívať a šíriť len ľudia dobrej vôle. Ľuďmi dobrej vôle sú pokojamilovní z blahoslavenstva. Zamyslime sa nad tým. Pokojamilovní, o ktorých hovorí Ježiš v blahoslavenstvách, tvorcovia pokoja, šíritelia pokoja vedia, čo je pokoj. Vedia to nielen preto, že premýšľajú o pokoji, že o ňom píšú, že ho bránia, vedia, čo je pokoj, predovšetkým preto, že ho v sebe prežívajú a že ho šíria okolo seba. Sú to takí, ktorí celý svoj život zasvätili pokoji, aby ho prežívali, aby sa pokoj stal atmosférou ich života, aby ukazovali pokoj ako čosi svoje najvlastnejšie, aby ho šíрили, ako čosi vzácne, za čo vnútorne trpeli a o čo zápasili. Je to pokoj, ktorý vyzerá ako víťazstvo, ale skladá sa zo zápasov, odpúšťania a z únavy - je to súhrn všetkého, čo je v ich živote dobré, čo vedie k tichu, Čo premáha všetko zlé.

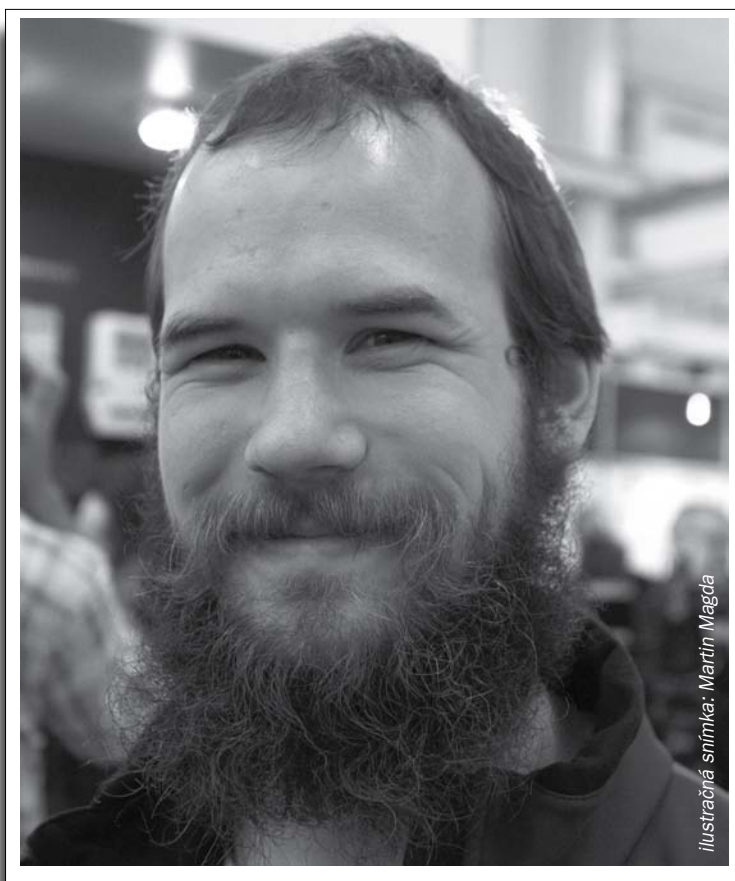
Títo pokojamilovní prinášajú nie svoj vlastný pokoj, ani sa nestali len propagandistami pokoja, lež svojím životom prinášajú a šíria Boží pokoj. Tento Boží pokoj mu-

seli najprv sami dosiahnuť, sami sa ním najprv naplnili, sami ho prežívajú, a to prv, než ho začali šíriť a darovať iným. Šíria okolo seba pokoj, ktorý nenadobudli bez zápasov, pokoj, ktorý je ovocím ich viery, výsledkom ich lásky. Nie je to lenivý pokoj, pokoj záhalky, ani pokoj čírej tolerancie. Šíria pokoj, ktorý je naplnený ozajstnou vierou, ktorý vyjadruje ozajstnú nádej a Boží zákon. Všetko, čo im pomáhalo tvoriť tento pokoj, bolo stále poznačená Božím zmýšľaním. Preto pokojamilovní šíria okolo seba opravdivý a tým i náročný a cenný pokoj.

Pokojamilovní podľa evanjelia nie sú ľudia, ktorí by len chlácholili a lacno upokojovali, ktorí by lacno prehlasovali, že krivé je rovné a že nespravodlivé je nevyhnutnosť. Nie! Pokojamilovní sú opravdiví a preto sú nároční a prichádzajú i s požiadavkami. Objavujú sa medzi nami ako takí, ktorí zápasili, ktorí boli neraz unavení od odporu, čo sa im staval do cesty. Ale stoja teraz medzi nami ako naši bratia, ktorí konečne našli Boží pokoj, taký hlboký a taký veľkorysý, že všetko v sebe zmieruje a že všetko vyvažuje.

Títo pokojamilovní sú rodení bojovníci. Naďalej musia zápasiť s lenivými, vlašnými a s tými, čo neveria v boží pokoj. Ich zápas nikdy nie je dosť tvrdý, aby zodpovedal vážnosti, potrebám a významu Božieho pokoja.

Pokoj, ktorý prežívajú a šíria pokojamilovní, pochádza z ich bezpečného života v Bohu. Týmto verným životom v Bohu prehodonujú všetky hodnoty sveta. Žijú v Božom pokoji, ktorý prevyšuje všetko a v ktorom sa roztápajú všetky malé a malicherné rozpory z nedorozumenia. Takto prinášajú

ilustračná snímka: Martin Magda

a šíria Boží pokoj. Cieľ ich zápasu o pokoj spočíva pre nich v Bohu, a nie v tomto svete. To je vec veľmi vážna. Umožňuje im, aby mali stále pred očami, aká veľká a svätá vec je tento pokoj. Zápas o pokoj neslobodno ničím znehodnotiť. Neslobodno zaň skrývať svoje osobné záujmy, ani záujmy skupiny, ba ani záujmy národa. Boží pokoj stojí nad týmito všetkým a objíma všetko a všetkých.

V zápase o tento Boží pokoj neslobodno používať svoje vlastné zbrane a prostriedky. O Boží pokoj treba bojovať božími zbraňami. Aj keď zápas pokojamilovaných vyzerá azda z dialky ako ich vlastný výkon, nie je to pravda. Boží pokoj sa dá vybojovať len božími zbraňami - vierou, nádejou a najmä

láskou. Tieto zbrane nachádzajú pokojamilovní ako všetko, čo nám Boh ponúka - v jeho Synovi. On je náš pokoj. Pokoj sa môže šíriť len v jeho duchu, v duchu evanjelia, v Duchu Svätom, v duchu Ježiša Krista.

Ježiš nám dopomohol k pokoji s Bohom. Tým nám dopomohol aj k pokoji s bratmi. Keď sa pripájame k nemu, keď prežívame tento pokoj a keď ho šírieme, stávame sa jeho bratmi a s ním a v ňom sa stávame Božími synmi. A toto označenie ostáva pokojamilovným naveky. Ako veriaci sa usilujeme nie o pokoj, založený na rovnováhe zbraní a strachu. Usilujeme sa o pokoj, založený na svedomí, na spravodlivosti a na vernosti Bohu.

+Ladislav Franc

Cirkev univerzálna a partikulárna

Autorom tohto príspevku je ICLic. Michal Jenča, čestný kanonik, pôsobiaci vo farnosti Polomka. Samotná Polomka je územím i počtom obyvateľov najväčšou na Horehroní.

Cielom tohto príspevku je priblížiť si tajomstvo Cirkvi univerzálnej a partikulárnej. Autor ho rozdelil do troch častí. Prvá časť popisuje Cirkev univerzálnu a rozoberá Vyznanie viery, v druhej časti sa budeme zaoberať tajomným Kristovým telom a v tretej časti si rozoberieme Cirkev partikulárnu.

Vo vyznaní viery *Verím v Boha* spoločne o Cirkvi vyznávame, že je jedna, svätá, katolícka a apoštolská. Sú to štyri podstatné znaky Cirkvi, ktoré sú navzájom neoddeliteľne spojené. Tak ako pri osobe známeho spoznáваме jeho vlastnosti, tak aj Cirkev má svoje špecifické znaky, ktoré ju charakterizujú a pre veriacich sú pevnou orientáciou, ako spoznať pravú Cirkev založenú Kristom.

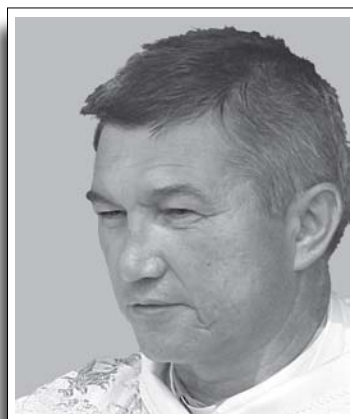
Definovať Cirkev je ťažké. Vo Svätom písme máme mnoho obrazov, ktoré nám pomáhajú pochopiť toto tajomstvo. *Lumen gentium* spomína mnohé obrazy Cirkvi, napr. v bode 6: „Ako už v Starom zákone sa zjavenie o Božom kráľovstve často podáva v predobrazoch, tak i teraz poznávame vnútornú povahu Cirkvi z rozličných obrazov, naznačených už v knihách prorokov a prevzatých z pastierskeho či roľníkeho života, prípadne z budovania stavieb, alebo aj z rodiny a svadby.“

Cirkev je vskutku ovčinec, ktorého jedinou a nevyhnutnou bránou je Kristus (porov. Jn 10, 1-10). Je aj stádom, o ktorom sám Boh zvestoval, že bude jeho pastierom (porov. Iz 40, 11; Ez 34, 11 a nasl.); a hoci sú ovce tohto stáda pod správou ľudských pastierov, predsa ich neprestajne vedie a živí sám Kristus, Dobrý pastier a Knieža pastierov (porov. Jn 10, 11; 1 Pt 5, 4), ktorý

položil svoj život za ovce (porov. Jn 10, 11-15).

Cirkev je pole, Božia roľa (porov. 1 Kor 3, 9). Na tomto poli rastie prastará oliva, ktorej svätým koreňom boli patriarchovia a v ktorej došlo a dôjde k zmiereniu Židov a pohanov (porov. Rim 11, 13-26). Cirkev vysadil nebeský Hospodár ako ušľachtilú vinicu (porov. Mt 21, 33-43 a paral.; porov. Iz 5, 1 a nasl.). Pravý vinič je Kristus: on dáva život a úrodnosť ratolestiam, čiže nám, ktorí prostredníctvom Cirkvi ostávame v ňom a bez neho nemôžeme nič urobiť (porov. Jn 15, 1-5).

Cirkev sa častejšie nazýva aj Božou stavbou (porov. 1 Kor 3, 9). Sám Pán sa prirovnal ku kameňu, ktorý staviteľia síce zavrhl, ale on sa stal kameňom uholným (porov. Mt 21, 42 a paral.; porov. Sk 4, 11; 1 Pt 2, 7; Ž 117, 22). Na tomto základe apoštoli budujú Cirkev (porov. 1 Kor 3, 11), ktorá od neho dostáva svoju pevnosť a súdržnosť. Túto stavbu zdobia rozličné pomenovania: Boží dom (porov. Tim 3, 15), v ktorom býva Božia rodina, Boží príbytok v Duchu (porov. Ef 2, 19-22), „Boží stánok medzi ľuďmi“ (Zjv 21, 3), a najmä svätý chrám, znázornený svätýňami z kameňa, ktorý ospevujú svätí otcovia a ktorý liturgia právom prirovnáva k svätému mestu, novému Jeruzalemu. Do neho sme totiž tu na zemi vbudo-

vaní ako živé kamene (porov. 1 Pt 2, 5). Ján kontempluje toto sväté mesto, ako pri obnovení sveta zostupuje z neba od Boha, „vystrojené ako nevesta, ozdobená pre svojho ženícha“ (Zjv 21, 1 a nasl.).

Cirkev sa volá aj „Jeruzalem, ktorý je hore“ a „našou matkou“ (Gal 4, 26; porov. Zjv 12, 17). Opisuje sa ako nepoškvrnená nevesta nepoškvrneného Baránka (Zjv 19, 7; 21, 2 a 9; 22, 17), ktorú Kristus miloval „a seba samého vydal za ňu, aby ju posvätil“ (Ef 5, 26), ktorú spojil so sebou nerozlúčnou zmluvou a neprestajne ju živí a opatruje (porov. Ef 5, 29). Keď ju očistil, chcel, aby s ním bola spojená a jemu poddaná v láske a vo vernosti (porov. Ef 5, 24); a napokon ju ustavične zahŕňa nebeskými darmi, aby sme pochopili Božiu lásku a Kristovu k nám, ktorá prevyšuje všetko poznanie (porov. Ef 3, 19). Kým však Cirkev putuje na tejto zemi ďaleko od Pána (porov. 2 Kor 5, 6), cíti sa ako vo vyhnanstve a má hľadať a poznávať to, čo je hore, kde Kristus sedí po Božej pravici, kde je život Cirkvi skrytý s Kristom v Bohu, až kým sa so svojím Ženíchom nezjaví v sláve (porov. Kol 3, 1-4).“

duchovný otec Michal Jenča

Ján Mária Vianney

Aj keď Rok kňazov už skončil, chceme aj naďalej uverejňovať na pokračovanie vybrané časti životopisu Jána Mária Vianneya z knihy Wilhelma Hunermanna Aj diabol pred ním kapituloval.

Ján Vianney hovorieval: „Keby sme mohli vidieť a nielen tušiť, čo je kňaz, museli by sme zomrieť, no nie od úžasu, lež od lásky.“

Svetlo a tma (8. časť)

Čím menej dosahovali jeho slová, tým menej šetril seba samého. Cez pôstny čas si po celé dni odopieral akékoľvek jedlo a stále nemilosrdnejšie trápil svoje telo. Čo mal, dával chudobným. Raz ho Arsania videli, ako sa vracia bosý z dušpastierskej cesty. Podaroval svoje hrubé sedliacke topánky akémusi žobrákovi.

Z času na čas sa vo svojej bezradnosti vydal na cestu k staručkému farárovi v Misérieux, ktorému vyzaloval svoje bolesti.

«Som zlý pastier,» vzdychal. «Keby som bol svätým, bol by som schopný obrátiť svoju dedinu. Nehodným však Boh odopiera svoju milosť.»

Otec Ducreux hľadel na svojho spolubrata veľmi znepokojený. Jeho tvár za niekoľko týždňov hrozne zbledla a vycivela a z jeho vpadnutých očí hľadela hlboká bezútešnosť.

«Môj úbohý priateľ,» začal svojím dobrotivým, láskavým hlasom, «všetko beriete príliš vážne. Viem, že v Arse je veľa čo naprávať, ale nie je to horšie ako vo väčšine dedín v kraji Ainy. Nijaký strom nepadne na prvý úder. Majte len trpezlivosť so svojimi ovečkami a predovšetkým majte trpezlivosť sám so sebou a s dobrým Pánom Bohom. Ak budete so sebou takto zachádzať, čoskoro sa úplne zničíte. Naším krížom sú teraz naše neúspechy. Musíme sa spoľahnúť na dobrého Pána Boha a čakať, kedy nám kríž odíme. Zaiste aj v Arse je dosť potešujúcich vecí. Alebo sú tam azda iba závrtdlivé srdcia?»

«Neviem,» priznal sa Vianney. «Vidím vždy len zlo.»

«To je vaša chyba, milý brat!» odvetil mu starý kňaz. «Len otvorte oči a objavíte aj dobro, ktoré sa, zrejme na ulici nerozťahuje tak ako neresť!»

Úbohému kňazovi prišli na myseľ tieto slová, keď na druhé ráno zavčasu otváral svoj kostol. Pred dverami stál starý sedliak. Bezpochyby bol na ceste na svoje pole, lebo si oprel o múr lopatu a motyku.

«Pozdrav Pán Boh, priateľ môj,» prihovoral sa mu priateľsky farár. «Čo vás privádza tak zavčasu do Božieho domu?»

«Toto je moja najmilšia hodina dňa,» odvetil skoro sedemdesiatročný Ľudovít Chaffangeon. «Idem si pred bohostánok vyprosiť silu pre svoju dennú prácu.»

«A čo hovoríte Pánu Bohu?»

«Nič mu nehovorím,» odvetil starec. «Hľadím na neho a on na mňa!»

Udivený kňaz pozrel na sedliaka, potom mu podal ruku a pevne ju stiskol.

Zdalo sa mu, akoby zázračná sila prúdila zo starcovej ruky do neho. Starcovo slovo však znelo v jeho duši ako nadzemský potešujúci hlas zvonov. Áno, farár z Misérieux mal pravdu. V Arse iste bolo aj veľa dobra, ktoré vo svojej horlivosti doteraz nezbadal.

Okolo poludnia mal milú návštevu. Prišla jeho sestra Margaréta s vdovou Bibostovou.

«Boli sme veľmi ustarostené o vás,» povedala obchodníčka z Ecully, a Margaréta potlačila výkrik, keď videla vychudnutú tvár svojho brata. No Ján ustarostene povedal:

«Ach, moje drahé, zaiste ste hladné po takej dlhej ceste. Bohužiaľ, ja nemám vôbec nič, čím by som vás mohol ponúknuť.» Potom šiel rýchlo do kuchyne a priniesol železný kôš s napolo plesnivými zemiakmi. «To je všetko, čo mám!» povedal nesmelo.

spracoval: M. Magda

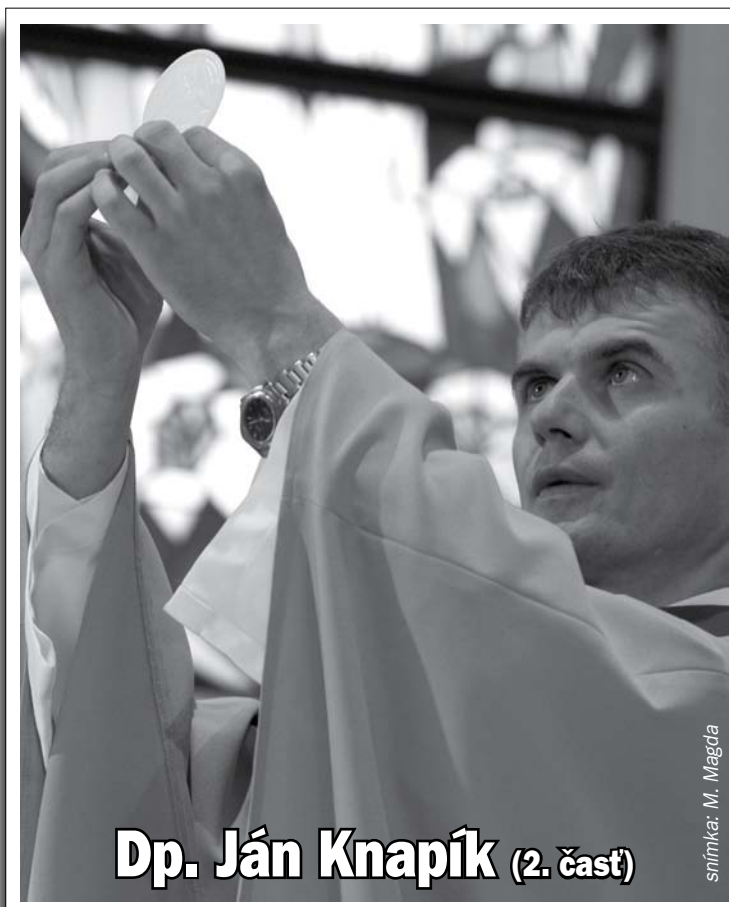

Tí, ktorí máme tú milosť a môžeme sledovať slovenskú kresťanskú televíziu LUX, poznáme ho ako čašníka v relácii „Čaviareň“. Tí, ktorí ste vysokoškoláci a navštevujete UPC v Košiciach, ho poznáte ako neúnavného kňaza pri vysluhovaní sviatosti zmierenia.

Našu farnosť navštívil 7. novembra minulého roka na pozvanie nášho duchovného otca, aby nám bližšie predstavil TV LUX.

UPC-čko má určite aj plány do budúcnosti. Posúva sa latka náročnosti vo vysvetľovaní právd našej viery a v upevňovaní tejto viery pre študentov?

To, o čom hovoríte je jedna stránka veci, aby bol človek pripravený a mal by vedieť tie veci podávať zrozumiteľným spôsobom. Lebo niekedy je našim problémom, že my kňazi tomu, čo hovoríme, rozumieme, ale veriacim to podáme tak, že tomu nerozumejú. Takže v tomto smere treba byť v dobrom slova zmysle podkutý. Ale je tu ešte iná vec, ktorá je podľa mňa oveľa dôležitejšia a to je solídny duchovný život. A vysokoškoláci, keď sú s vami v pravidelnom kontakte, zistia, či žijete duchovný život, alebo nie. A keď ho žijete, tak vždy sa hovorí, že príklady priťahujú, slová len povzbudzujú, ale príklady priťahujú a menia život. Keď sa spojí odborná erudovanosť a pastoračná pripravenosť s duchovným životom,

Dp. Ján Knapík (2. časť)

snímka: M. Magda

je to veľmi dobré. Ale ono to nie je také jednoduché, ale toto by, podľa mňa, malo byť dôležité.

Ako ste sa dostali k televízii LUX?

Veľmi jednoducho. Televízia má tri štúdiá - v Bratislave, v Banskej Bystrici a v Prešove. A v Prešove sídli v priestoroch, kde je aj univerzita, pastoračné centrum a terajší riaditeľ prešovskej pobočky Martin Michalčík, spoluzakladateľ UPC. Takže sme pri týchto veciach v Prešove prežili spolu 10 rokov. A keď televízia začínala hľadať spolupracovníkov, tak bola otázka, či poznáte niekoho z kňazov, kto by pomohol. A tak mi Martin spomenul, či nechcem pomôcť v týchto veciach. Takže takýmto prirodzeným spôsobom som sa k tomu dostal.

Veľmi sa mi to páči, lebo keby bol niekto pred 10 rokmi povedal, že budeme mať slovenskú katolícku televíziu, tak každý hovoril, že je to nemysliteľné. Ale technika sa posunula. Keby nebol digitál, tak by to nebolo možné, analogové vysielanie je také drahé, že sa to jednoducho nedá. Tak sme sa posunuli do tej roviny, že ju máme a mňa veľmi teší, že môžem troškou prispieť k tomu, aby tá televízia fungovala. Bola by veľká škoda, keby televízia musela iba kvôli peniazom skončiť.

Poznám niekoľko ľudí z televízie LUX a vidím na nich, že jednoducho pracujú so srdcom a so zápalom, pomáha to.

Ale nestačí to. Keď máte nieko-

ho na plný úväzok a on má rodinu, tak jednoducho nemôže chodiť do roboty a dostávať 100 eur mesačne, lebo potrebuje žiť. Takže niektorí ľudia sa pýtajú, čo je na tej televízii také drahé. Napríklad platy zamestnancov. Televízia nemá veľa ľudí, to, čo som povedal na omši, to znova opakujem, že 1 milión eur ročne je rozpočet lepšieho komerčného rádia na Slovensku, nie televízie. Podmienky sú skromné, ale chvála Bohu sú ľudia, ktorí robia aj v takýchto podmienkach.

Naša predchádzajúca debata v sakristii bola o hlásateľkách a vôbec o mladých ľuďoch, ktorí fungujú v televízii LUX. Zúčastnil som sa na jednej mediálnej prednáške a tam bolo povedané, že si týchto mladých ľudí nevieme zaplatiť, aj preto nám odchádzajú. Je si televízia LUX vedomá toho, že je to tak?

Je to fakt, ktorý každý pozná, ale jednoducho peniaze vás nepustia.

Nedá sa pre to nič urobiť?

Dá sa. Aj naše výjazdy do farnosti sú o tom, že ak ľudia chcú televíziu tak, aby ju mohli podporovať, ale na trhu sú televízie JOJ, Markíza a STV, ten rozpočet je neporovnateľne vyšší. To sa nedá porovnávať v ničom. Tieto televízie majú peniaze na to, aby si ľudí zaplatili. Niekedy sa stáva, že ten človek povie: „Potrebujem z niečoho žiť“ a ide ďalej. Z rádia Lumen odišlo zopár veľmi dobrých moderátorov.

Teraz, keď televízia LUX preladovala svoju frekvenciu, myslím si, že to bolo málo spropagované, lebo ľudia, ktorí sa v týchto veciach veľmi nevyznajú, sú možno „stratení“. Je to vec marketingu televízie?

Nie som vo vedení televízie, ale treba si priznať, že tým, že sme krátko na trhu, nevieme niektoré veci odkomunikovať. Nevedeli sme dobre odkomunikovať ani výmenu riaditeľa (Mareka Poláčika nahradil Darius Hatok) a vysvetliť ľuďom, ktorí nás pozerajú, prečo sa zmena udiala. Ľudia sa pýtali, niekedy aj s podráždením, čo sa vlastne deje, aký je problém, kde sa vlastne skrývajú tie záležitosti. A vyzerá to tak, že sa to musíme naučiť. Žiaľ, chvíľu to ešte potrvá.

Takže povedzte nám vašu víziu televízie LUX, ako to vidíte do budúcnosti?

Môžem povedať svoju víziu, lebo sú rôzne vízie ľudí, ktorí v televízii fungujú. Jedna vízia je taká, že by to mala byť striktne katolícka

Tým, že chodím po rôznych farnostiach, mám aj taký obraz, ako ktorá farnosť vyzerá, ako vyzerá kostol, koľko je ľudí, ako sa tam spieva, ako je tá farnosť riadená.

televízia v tom zmysle, žeby vysielala iba veci, ktoré sa týkajú viery a ostatné záležitosti by mali byť iba okrajové, napr. filmy a všetko ostatné. Moja vízia katolíckej televízie je iná. Tým, že som fungoval tak dlho v UPC-čku, tak by som to rozšíril. Základom je vždy ohlasovanie evanjelia a vždy je to katolícka televízia, ale privítal by som, keby v nej bolo viac diskusií, do ktorých by sa volali ľudia, ktorí napríklad nie sú veriaci, ale sú odborníkmi vo svojom odbore, vedia mnohé veci vysvetľovať a možno sú aj kritickí voči Cirkvi. Netvárame sa, že všetko robíme dobre, ani sa netvárame, že neexistuje nejaký oponentský hlas v spoločnosti, ktorý by veľmi kultivovane, teraz nemyslím na nejaké internetové fóra, že vám

tam nadávajú, povedal: „Pozrite, ja v Cirkvi nie som a Cirkev vidím zvonku takýmto spôsobom. Tak mi to teraz vysvetlite, alebo mi to vyvráťte, alebo mi to potvrdte.“ Rád by som videl v televízii aj takéto veci, rád by som tam videl aj hrané filmy z Hollywoodu, pretože aj tam sa točia filmy, ktoré sú veľmi dobré, problém je, že o týchto filmoch nevieme, nevidíme ich. Moja vízia televízie je, aby bola otvorená týmto smerom. Tak, ako som povedal, že sa mi páči, keď vysokoškooláci chodia aj tancovať, lebo to patrí k životu, tak si myslím, že v televízii LUX má mať svoje miesto aj kultúrna zábava, aj zábavné relácie, ktoré by boli kultúrne, ľudia si pri nich oddýchnu, zrelaxujú. Netvárame sa, že ľudia budú 24 hodín denne pozeráť diskusiu o viere, nebudme naivní.

Vrátim sa teda k 2. vatikánskemu koncilu, ktorý hovoril o evanjelizovaní masovo komunikačných prostriedkov. Nieкто má taký názor, že aj rádio Lumen, keď začínalo, bolo viac evanjelizačné a teraz je skôr pastoračné.

Každé médium si dá zámer a cieľovú skupinu. Ako to funguje v rádiu Lumen môžem povedať iba toľko, že za ten čas, čo sú na trhu, dostali sa na veľmi slušnú úroveň vo všetkom – v spravodajstve, v reláciách, v moderovaní. Dá sa povedať, že pri takom rozpočte ako majú oni, lebo takisto majú nízky rozpočet, konkurujú kvalitou rádiám, ktoré majú úplne iné rozpočty. Takže v tomto smere, povedal by som, je rádio Lumen vzorom pre televíziu LUX. Nech sa televízia LUX „vytiahne“ tam, kde už sa „vytiahlo“ rádio Lumen. A čo sa týka zamerania, môj názor je, že nie je dobré špe-

cifikovať striktnie iba evanjelizačný alebo iba pastoračný profil. Myslím si, že tieto veci by mali byť v rôznom pomere. Lebo my nie sme Francúzsko alebo Španielsko, ktoré má niekoľko desiatok miliónov ľudí a adekvátne viac príjmov pre reklamy, samozrejme, lebo aj o reklamu sa snažíme. Je to ťažké. Jednoducho nás je menej. Budme radi, že máme celoslovenské rádio a celoslovenskú televíziu a snažme sa ich takýmto spôsobom využiť. **Na záver nám môžete povedať nejaký duchovno-zábavný príbeh od mladých.**

Tak to ste ma zaskočili.

Alebo skúste aspoň nejakú myšlienku na záver.

Mnohí ľudia sa ma pýtajú, či nie je ťažké byť medzi vysokoškolsákmi, chodiť na internát. Teraz už síce nechodím, lebo mám inú službu v rámci UPC-čka - sponďám a tak, či to nie je odkresťančené prostredie. Musím povedať, že za celý čas sa mi tam nič zlé nestalo, nikto na mňa nekričal, nikto ma nebil. Vysokoškolsáci sú aj tolerantní, ale chcel by som povedať inú vec. Tým, že chodím po rôznych farnostiach, mám aj taký obraz, ako ktorá farnosť vyzerá, ako vyzerá kostol, koľko je ľudí, ako sa tam spieva, ako je tá farnosť riadená. Môžem to porovnávať, lebo prídem tam ako cudzí. U vás je vidieť, že sa snažíte, aby ten kostol dobre vyzeral, krásne sa tu spieva, krásne sa tu hrá, v kostole je veľa ľudí. Vážte si to ako dar, ktorý máte a ktorý netreba „prehajdákať“, ale treba ďalej rozvíjať. Berte to tak, že je to jednoducho možnosť žiť vo veriacom spoločenstve. Je to veľká sila, využívajte ju!

Ďakujem za rozhovor.

pripravili: M. Gondová a M. Magda

Rok s Bohom

marec

19. marec: Sviatok svätého Jozefa

Musím sa vám priznať, že mám rada tento deň. Pripadá mi, že je v pôstnej púšti, nakoľko sa každý rok slávi v období pôstu, takou malou oázou radosti. Osobitne si ho uctieame aj v našej farnosti pretože náš farský kostol je zasvätený jeho úcte. Aj to je o dôvod viac, prečo si ho pripomínať. Bolo by ideálne, keby sme si v našich rodinách v tento deň dokázali vytvoriť radostnú atmosféru a, samozrejme, nevynechali čítanie state zo Svätého písma zo života tohto svätca a spolu s deťmi sa o ňom pohovárali.

Myslím si, že aj keď nie je oficiálne uznaný ako Deň otcov, tento deň patrí otcom. Môžeme sa v tento deň zvlášť modliť za ocka v našej rodine, alebo mu môžu deti niečo nakresliť a vyjadriť tak, ako ho majú radi. A keď sú už deti väčšie, môžeme sa spolu porozprávať, akú veľkú úlohu má otec rodiny a ako ťažko sa žije v rodine, ak v nej otec chýba.

A keďže väčšina oteckov je na sladké, neuškodí, keď si doma pripravíme vynikajúcu maškrtu na znak lásky a vďaky.

Ako príklad uvádzam recept na vynikajúcu dobrotu, ktorú som nazvala:

Krémové venčeky svätého Jozefa

3 dcl vody, 1,5 dcl oleja, štipka soli, 12 dkg polohrubej múky, 12 dkg hladkej múky, 7 vajec, 7 dcl mlieka, 2 ks Zlatý klas, 8 PL kryštálového cukru, 1 vanilkový cukor, 250 g masla.

Vodu osolíme štipkou soli a spolu s olejom dáme variť. Keď to začne vriieť, postupne prisypávame múku, ktorú môžeme zmiešať spolu, až pokiaľ nám nevznikne hustá kaša, ktorú dáme vychladnúť; nie celkom, musí ostať vlažná.

Potom do tejto masy postupne po jednom pridávame vajcia a miešame (môžeme aj mixérom), až kým sa nám všetko nespojí. Cestou naplníme cukrárenské vrečko a na plechu formujeme venčeky. Pred pečením ich ešte pokropíme vodou.

Plech vložíme do vyhriatej rúry na 230°C, po 10 minútach uberíme na 180°C a ešte pečieme 10 minút. Počas prvých 10 min. rúru neotvárame, venčeky by mohli klesnúť. Po upečení ich pozdĺžne prekrájame a naplníme pripravenou plnkou. Nakoniec ešte posypeme práškovým cukrom.

Plnka:

Mlieko uvaríme s cukrom a vanilkovým cukrom, pridáme rozmiešané zlaté klasy a uvaríme hustú kašu. Keď puding vychladne, vyšľaháme maslo, do ktorého pridáme vychladnutý puding. Podľa chuti môžeme pridať trochu rumu.

Tak dobrú chuť!

Rok s Bohom

apríl

Veľká noc

Veľká noc i jarná príroda sú obzvlášť bohaté na kresťanskú symboliku. Všade okolo nás vidíme, že svet sa prebúdzá zo smrti zimy do života, tak ako Kristus zvíťazil nad smrťou a hriechom, aby nás zachránil. Kraslice ako veľkonočný symbol nového života, ktorý máme v Kristovi, mám veľmi rada. V mnohých dvoroch u nás na dedine sa chovajú sliepky a preto si myslím, že také zhotovenie vlastných kraslíc určite nebude finančne náročné. Žiarivé farby z obchodu síce možno majú svoj pôvab, ale tie ktoré si doma vytvoríte s pomocou detí, budú mať pre vás určite väčšiu cenu. Dosiahnuť, aby vajíčka mali jemné pastelové tóny, môžete pomocou prírodných prísad, ktoré nájdete vo vlastnej kuchyni, alebo v záhrade. Stačí si osvojiť zopár zásad a môžete byť kreatívne a vyrábať si svoje vlastné originálne farby.

Tu je niekoľko typov, ako získať jednotlivé odtiene:

Svetlozltá: citrónová kôra, pomarančová kôra, pomletá rasca;

Zlatozltá: letá kurkuma (nájdete ju medzi korením);

Červená alebo ružová: čerstvá alebo zaváraná repa, zavárané alebo mrazené čerešne, šupy ružovej cibule, čerstvé alebo mrazené maliny;

Svetlozelená: čerstvý alebo mrazený špenát;

Modrá: listy červenej kapusty, čerstvé, mrazené alebo zavárané čučoriedky alebo černice;

Fialová: šťava z červeného hrozna, fialové kvety;

Oranžová: šupy zo žltej cibule;

Zelenožltá: jablkové šupky zo zelených jablák, mrkvová vňať;

Hnedá: silná káva, čierne orechové šupy;

Do vody, v ktorej budete variť vajíčka, pridajte dve lyžičky octu a pol čajovej lyžičky kamenca. Zjasňuje farby a dostať ho v potravínach alebo v lekárni.

Verím, že tie vaše tohtoročné veľkonočné kraslice budú pre vás krásne už len preto, že pri ich výrobe budete mať dostatok času byť s vašimi deťmi, môžete im porozprávať o Ježišom spásonosnom umučení a zmŕtvychvstaní, o tom že Kristus trpel muky za každého jedného z nás aj za tých najmenších.

Ohlasovať také nádherné veľkonočné posolstvo nádeje, radosti a nového života bude pre vašu rodinu skutočne ohromujúce a hodné požehnaní.

Na budúce mesiace máj a jún.

pripravila: Martina Gondová

ČO JE ŠŤASTIE?

Akousi náhodou sa mi v týchto dňoch dostal do rúk časopis s celostránkovou fotografiou niekdajšej ženy Nemecka /Gisela Wieden/. Bola atrakciou európskych salónov. Dvorili jej bohatí a vplyvní, politici i umelci a obdarúvali ju šperkami, drahou garderóbou, pobytmi na riviére i cestami do zámoria. A predsa v istý večer, po návšteve priateľa, spáchala samovraždu. Mala sotva 24 rokov. Nik nevie prečo. Najmä, ak sa vezme do úvahy to, že mala prakticky všetko, čo si človek môže želať. Ale azda je to dôvod existenciálnej frustrácie. Podľa francúzskej štatistiky spred niekoľkých rokov je medzi samovrahmi omnoho vyšší počet ľudí žijúcich pohodlným, ba až rozkošným životom, ako ľudí ochrnutých, chorých, slepých, hluchých a vôbec telesne postihnutých.

Ako je to možné? Odpoveď dala ona Miss Berlína pri viacerých príležitostiach priateľom - vraj jej život je prázdny a cíti sa byť osamelá a opustená. Potvrdila tým pravdivosť paradoxnej výpovede, že život je tým ťažší, čím je prázdnejší. Aby človek mohol žiť, potrebuje žiť pre niekoho.

(A. H. Mateje, Ozvena slova, str. 168)

**Žijú
medzi nami**

Margita Galdunová

V tieto sviatočné dni by som vám, čitatelia nášho mesačníka, chcel predstaviť našu rodáčku, staršej generácii, ale aj vám mladším veľmi dobre známú, pani Margitu Galdunovú. Ženu veľmi pracovitú a veľmi skromnú, pred ktorou sa hlboko skláňam za jej statočnosť a skromnosť.

A prečo práve túto ženu? Veď v obci žijú aj iné pracovité ženy, o ktorých by sa dalo veľa popísať. Možno nabudúce. Ale vráťme sa k spomínanej rodáčke Margite. Vydala sa, ako to v našom okolí býva, veľmi mladá. Rodina obhospodarovala väčší majetok a bolo treba sa oň svedomite starať, čiže každá pracovitá sila bola veľmi potrebná a vítaná. Svokrovcom pomaly ubúdali sily a ostávala celá ťarcha práce iba na manželovi a na nej. Práca sa nebála, veď bola mladá a, chvála Bohu, aj zdravá. Práca ju bavila a mala ju rada. Už pri svojich rodičoch si na prácu na poli zvykla. Ako najstaršia z piatich súrodencov bola najviac zamestnávaná, či doma pri výpomoci mame alebo v práci na poli.

Avšak po vstupe do manželského stavu u svokrovcov bola „káva trochu silnejšia“. Bolo treba sa viac starať o domácnosť, manžela, aj o prácu na poli u svokrovcov. Ako si dobre spomínam, každý rodič túži po deťoch, aby si tak zachoval svoj rod a vedel, že žije pre kohosi, má sa vo

snímka: archív A. Galdunovej

svojej starobe na koho spoľahnúť a tak odovzdať štafetu života

Bola by to považovala za veľký hriech matky, aby zničila život človeka, ako to v dnešnej dobe býva.

ďalšiemu pokoleniu. Na svet tak prišlo vytúžené prvé dieťa, na ktoré sa každý manželský pár teší a do ktorého vkladá všetky svoje budúce nádeje. Takto to bolo aj pre tento pár. Rodinka sa začala pomaly a isto rozrastať, vznikla úctyhodná rodina.

Pani Margita priniesla na tento svet krásne a zdravé potomstvo - sedem dievčat a piatich chlapcov, z ktorých nebolo jednému synovi

dopriať tohto života. Ako sama hovorí, žeby niekedy čo len bola pomyslela alebo manžel Jozef spomenul, aby si bola dala odobrať niektoré dieťa, veď bola vychovávaná v kresťanskom duchu.

Bola by to považovala za veľký hriech matky, aby zničila život človeka, ako to v dnešnej dobe býva.

Pri takej rozvetvenej rodine bolo treba veľkú starostlivosť a prosiť si od Boha zdravie a silu pri každodennej namáhavej práci. Každý mi dá za pravdu, že náklady na dievča sú oveľa väčšie ako na chlapca. Manžel pracoval v Slovíčkách na úseku drvenia väčších kusov medenej

rudý. Práca na tomto úseku bola veľmi hlučná, prašná a špinavá. Pretože rodinku bolo treba užiť, iného východiska nebolo. Veď v obci bola založená kolektívizácia a inej ťažšej práce nebolo nazvyš. Aj túto prácu Jozef bral ako svoju povinnosť a samozrejmú.

Aj pani Margita, aby vypomohla manželovi pri obžive rodiny, zapojila sa v poľnohospodárskom družstve do živočíšnej výroby a bola zaradená ako dojička. A ako pri svojich deťoch aj tu musela ráno vstávať už o tretej hodine a líhať o desiatej, jedenástej a niekedy aj neskoršie. Keď deti podrástli, boli nútené, aby sa aj sami o seba postarali. Štafetu začali preberať jedno dieťa od druhého a veľakrát, aby mohli splácať dlhy, ktoré im dali ich rodičia, ba boli im aj nápomocní.

Dnes, keď si Margita spomína a rekapituluje svoj život, hovorí, že nežila zbytočne. Sama cíti, že už nemá veľa energie, ale aj napriek tomu, že ju manžel opustil pred štrnástimi rokmi, má zo svojho potomstva veľkú radosť, veď rodinka sa rozrástla o dvadsaťpäť vnúčat a sedemnášť pravnúčat. Iste mi dáte za pravdu, že tejto žene patrí naša úprimná úcta a hlboká poklona. Radosť má, že sú zdravé, uctia si jeden druhého. Všetci sú k nej úctiví, sú v jej blízkosti. Iba jedna dcéra žije na západnom Slovensku v Devínskej Novej Vsi.

Ďakuje svojim nevestám aj za to, že si ju veľmi vážia a vždy sú jej na pomoci. A čo ju trápi? Nuž rada by sa dožila ešte jednej nevesty, ktorá by mala byť jej najbližšie.

Jenča Imrich

NÁZORY a SVEDECTVÁ

Panna Mária - naša ochrana

snímka: M. Magda

Končí mesiac február. Na svätej omši na Hromnice - Obetovanie Pána sme si pripomenuli, že Panna Mária priniesla do chrámu prvorođeného syna a obetovala ho. Bol tam prorok Simeon, ktorý povedal, že môže zomrieť, lebo videl Mesiáša. A Panna Máriu hovoril, že jej srdce prenikne meč bolesti, to znamenalo, že Pán Ježiš bude umučený a ukrižovaný.

S birmovancami z Víťaza a Ovčia sme boli na slávnostnom odpuste svätého Valentína v Krížovoch. Tam nás čakala komunita zo Sniny, otec Milan a otec Martin, ktorí nás duchovne obohatili piesňami a hudbou. Zaľúbili sme sa do Pána Ježiša, ako povedal otec Martin. Máme sa za čo modliť a prosiť, lebo práca šľachtí človeka. Naše životy má v rukách nebeský Otec, u neho je každá vec možná. Odovzdajme sa mu s prosbou, lebo on čaká.

Na nedeľnej svätej omši manželia Róbert a Mária Uliční, ktorí sa dožili 50 rokov manželstva, ďakovali Bohu za zdravie a Božie požehnanie. Obnovili si manželské sluby, nezabudli si dať znak lásky a pobzkali sa. Obklopení deťmi, vnúčatami a pravnúčatom sa obohatili Eucharistiou, posilnili sa Božím slovom. Nech Boh žehná ich kroky, Panna Mária nech ich zoberie pod svoju ochranu.

Raz v mesiaci chodievame do Víťaza na fatimskú sobotu na svätú omšu. Ruženec sa modlia ženy aj muži. Obohatím sa svätým prijímaním, na obetný stôl odovzdám Bohu radosť, žalosť, trápenia a prosím o posilu do ďalších dní života. Odchádzam s radosťou, ako keby som bola na veľkom odpuste. Keď idem peši, tak si zaspievam „Mária, ochrana“ a spomínam, ako sme chodili na svätú omšu do Víťaza pešo, keď sme boli mladí.

Svätý Valentín, oroduj za nás a daj nám veľa zdravia a lásky k blížnemu.

Mária Tobiašová, Ovčia

Ahoj deti!

Pomaly sa končí február. Ako to rýchlo zbehlo. Jarné prázdniny klopujú na dvere a my si budeme môcť užívať celý týždeň voľna.

14. februára sme mali sviatok sv. Valentína. Deň všetkých zalúbených. Dostali ste nejakú Valentínku? Priznajte sa! :)

Či ste už dostali alebo nie, nebudem vyzvedať. A aby ste nepovedali, tak aj ja mám jednu pre vás. Zalúbené motýliky si môžete vymalovať.

Sviatok sv. Valentína nie je výlučne len pre zamilovaných. V tento deň (a nielen počas neho) môžete dokázať aj napríklad rodičom, že ich ľúbite. Celkom postačí sladký božk na mamkino líce alebo sladkosť pre maškrtného ocka.

Želám Vám krásne jarné prázdniny, plné oddychu a zábavy :)

P.S. Pre veľký úspech z minulého čísla prikladám ďalšiu osemsmerovku :)

Sedia na streche dve dievčatá. Jedno zlé a jedno dobré a pľujú na ľudí na ulici. Dobré dievča trafilo štyrikrát, zlé iba dvakrát. Čo z toho vyplýva? (TAJNIČKA – 28 písmen) *autor: Pavol Surovec*

A	K	Č	O	N	A	I	V	S	P	O	K	O	J	N	O	Š	Ľ	I	S	K	O	O		
K	A	I	L	D	O	B	D	O	O	R	A	A	P	O	T	R	A	V	A	K	Á	L	M	
O	I	A	O	O	N	I	M	O	D	L	É	R	H	O	B	A	T	O	K	A	L	E	R	A
L	R	V	O	R	B	U	B	O	N	O	I	E	O	□	A	T	E	K	A	L	P	O	T	S
Ó	Á	A	Z	H	E	A	K	S	I	M	M	V	D	T	C	O	A	N	O	E	E	E	B	T
N	L	I	E	I	R	L	E	S	K	P	E	E	A	Á	I	K	I	B	N	R	R	B	E	A
I	E	R	T	A	H	A	E	I	A	K	R	N	R	R	N	P	R	K	É	E	E	R	A	Y
A	C	I	N	J	O	R	B	Z	N	R	P	O	A	E	E	A	A	D	P	D	R	L	S	K
I	N	Y	Z	T	P	Y	T	L	I	A	C	I	T	R	D	S	A	O	R	I	E	O	A	R
H	A	Z	K	O	D	A	I	R	E	S	V	O	Č	E	A	K	T	R	Á	V	N	I	C	E
D	K	P	O	L	I	E	N	K	O	L	P	O	V	E	S	T	I	A	V	Á	O	V	I	M
O	L	Í	I	E	R	A	D	O	L	I	M	Ť	V	A	S	T	A	S	N	C	V	C	N	D
B	O	S	O	R	K	A	I	I	E	C	K	A	K	A	U	T	U	T	I	I	Á	S	E	O
R	K	V	Z	A	K	D	K	R	Č	A	Í	K	I	Á	R	V	E	N	K	M	C	L	T	C
O	A	H	O	N	O	R	Á	R	L	S	L	Č	L	A	K	T	O	T	R	O	I	A	E	E
P	N	T	E	C	M	A	T	E	M	A	T	I	K	A	K	T	S	O	I	K	A	N	R	N
I	N	L	R	I	I	T	O	A	S	P	O	V	E	R	A	Č	F	D	T	K	I	I	V	T
S	E	E	Z	Á	Ť	E	R	I	K	A	K	A	O	J	Z	N	A	E	I	N	A	N	O	K
Č	L	O	V	E	K	P	K	L	O	D	O	L	O	M	I	T	M	M	A	I	T	A	R	B

BARANY, BODLIAK, BOSORKA, BRATIA, BUBON, BYDLISKO, CENINA, ČELENKA, ČLOVEK, ČREPINA, DEDIČSTVO, DELIKT, DIVÁCI, DOBROPIS, DOCENT, DOLOMIT, DOMINO, DORAST, ESTETIKA, HERCI, HNITIE, HONORÁR, HRABLE, INDIKÁTOR, INFORMÁCIE, INOTAJ, JAHODA, KABELKA, KAKAO, KANCELÁRIA, KASKADÉR, KLASIK, KLOKAN, KOLÓNIA, KONANIE, KORELA, KOTLÍK, KRASLICA, LAKOTA, LAVIČKA, LEPENKA, MAČKA, MATEMATIKA, MILODAR, MISKA, MLÁKA, NÁNOSY, NÁVOD, NETOPIER, NEVERA, OBRAD, ODMERKY, OMASTA, OPERETA, OVOCIE, PETARDA, PLAKETA, PODNIKANIE, POHREB, POLIENKO, POŠTÁR, POTRAVA, POVERA, POVESTI, PRÁVNÍK, PREMIÉR, PROTEST, PYTLIACI, RATRAK, RENOVÁCIA, REŤAZE, RIADOK, RIAVA, RITUÁL, SADENICA, SLANINA, SOLIVAR, SPOKOJNOSŤ, STANICA, STATOK, STRAVOVANIE, ŤAŽISKO, TOLERANCIA, TRÁVNICE, VIANOČKA, VODOMER, VRETENICA, VSUVKA, ZBROJNICA, ZELER, ŽALOBA.

stránku pripravila: Lenka Novotná

Priateľ ako dar

(Tento článok vznikol pri príležitosti Medzinárodného týždňa priateľstva 21. - 27. 2. 2011)

Aj keď sa názov môjho článku zdá ako pútač benefičného koncertu, jeho pravá podstata je úplne odlišná. Pravé priateľstvo totiž nepotrebuje na svoju propagáciu billboardy či iné reklamné tabule. Pravé priateľstvo je nenápadné a predsa bije do očí.

Iste máte aj vy svoj okruh známych. Či už sú to spolužiaci v škole, kamaráti z partie alebo online priatelia na facebooku. Všetkých týchto ľudí by sme mohli ľahko nazvať priateľmi.

Veď sú predsa stále s nami, pomôžu keď treba, poradia..., alebo len tak idú s nami von.

Je ľahké niekoho označiť nálepkou „Priateľ“, ale... je tým priateľom naozaj? Alebo len hrá hru jedného herca, na ktorú mu netreba ani javisko či scenár? Dá sa jeho priateľstvo nazvať priateľstvom v pravom slova zmysle? Alebo sa za ním skrýva tieň pretvárkou a klamstva?

Iste, je ľahké tvrdiť: „Som predsa tvoj priateľ. Môžeš mi povedať úplne všetko.“ Ale má to háčik. Len čo sa svojej údajne „búťľavej vŕbe“ zdôveríte aj s najväčšími tajomstvami, tá (vzhľadom na svoju povahu alebo ukecanosť) na 90 % toto tajomstvo neudrží v tajnosti.

A prečo? Lebo okrem vás má aj iných „priateľov“. A ak sa jedného dňa stane, že bude medzi vami menšia výmena názorov a vy dotýčnej osobe už nebudete vyhovovať, s čistým svedomím všetky vaše problémy hodí na plecia iného človeka. Retazová reakcia.

A čo zostane vám? Sklamanie a presvedčenie, že na svete už neexistujú dôveryhodní ľudia a historky o spriaznených dušiach sú dávno len výplodmi fantázie Anny zo Zeleného domu.

Je ťažké nájsť človeka, ktorému môžeme úplne dôverovať a vyzrozprávať sa

mu. Nestačí len rovnaké znamenie vo zverokruhu, niekoľko spoločných záujmov či spoločné trávenie voľného času.

Kto je teda priateľ?... Nie, neexistuje žiadna poučka na naučenie sa naspamäť ani žiadne zaklínadlo na pričarovanie priateľa.

Možno jeden citát. Keďže som zberateľkou zaujímavých myšlienok a citátov, podelím sa s vami s jedným aj v tomto čísle:

„Priateľ je ten, kto o vás vie všetko a má vás stále rovnako rád.“ (L. R. Hubbard)

A teda..., možno len pár znakov, ktoré má (respektíve by malo mať) priateľstvo:

1. Úprimnosť
2. Trpezlivosť
3. Ochota počúvať
4. Snaha pomôcť
5. Udržanie spoločných tajomstiev
6. Schopnosť tešiť sa z úspechov priateľa
7. Odvaha odolávať nástrahám priateľstva (o nich neskôr)
8. Vzájomný rešpekt

Ak chcete vygumovať napísané, vezmete si gumu. Ak chcete vygumovať priateľstvo, postačí pár kvapiek závesti, za hrst klamstva a všetko to premiešať pretvárkou.

To sú už spomínané nástrahy priateľstva. Pripletú sa do cesty vtedy, keď ich najmenej očakávame. A pocit, ktorý po nich zostane, sa podobá obliatiu ľadovou vodou. Zrádzajú nás ľudia, ktorí boli na chvoste zoznamu podozrivých. Na polenách, ktoré nám hádzu pod nohy je ťažké balansovať, pretože údajní „priatelia“ poznajú naše svetlé, ale aj temné stránky. A presne vedia, ktorú zbraň vytiahnuť.

Nie, nechcela som vám zmysel slova priateľstvo vykresliť v negatívnom svet-

le. Len som chcela poukázať na to, že vo svete, v ktorom žijeme, je hľadanie priateľstva oveľa komplikovanejšie ako hľadanie lásky.

Ak ale máte pri sebe človeka, ktorému dôverujete najviac na svete a ste ochotní zaňho položiť aj ruku do ohňa, vážte si ho. Takých na svete nie je veľa.

Priateľstvo je dar. Dar od nášho najlepšieho Priateľa. Veď keby to Boh takto šikovne nenaplánoval, nikdy by sa vám s vašou „spriaznenou dušou“ neskrižili cesty.

Z vlastnej skúsenosti môžem potvrdiť, že najkrajšie okamihy v živote prichádzajú nečakane, bez ohľadu na to, či ich čakáme alebo nie. A aj ľudia sa v našich životoch objavujú a znovu odchádzajú. Niektorí v nás zanechávajú stopu po svojej prítomnosti, na iných si už nikdy ani len nespomenieme.

Ako teda hľadať priateľa? Netuším :) Možno ste sa práve pousmiali a ste zmätený(á). Nebol to zámer. Jednoducho mám svoje predstavy o priateľstve, ale s určitosťou môžem povedať, že priateľstvo sa nedá nájsť. Priateľstvo sa „pripletie“ do života samo od seba. A takisto bez ohľadu na to, či ho čakáte alebo nie. Možno naňho narazíte v škole, na chodníku pred obchodom alebo na nejakej sociálnej sieti.

A ako ho spoznať? Pomôžem si citátom z knihy Malý princ od Exupéryho: „Dobre vidíme iba srdcom. To hlavné je očiam neviditeľné.“

...Čo dodať na záver? Už len to, že ak svojich ozajstných priateľov máte, buďte za nich vďační.

A ak nie, tak vám želim, aby ste priateľstvo neprehliadli. Čaká na vás možno už dlho a vy ho stále prehliadate.

Nenasadzujte si okuliare z najlepších optík a nemusíte ani otvárať oči... Postačí, keď otvoríte svoje srdce.

Lenka Novotná

Sv. Františka Rímska (9. marca)

Svätá Františka Rímska sa narodila roku 1384 v Ríme. Pochádzala zo šľachtickej rodiny. Zdá sa, že už od skorej mladosti mala túžbu po reholnom živote, ale na žiadosť rodičov sa vydala za mladého šľachtica Lorenza di Ponziani. Mala vtedy asi 15 rokov. Mladým manželom sa v rokoch 1400 - 1404 narodili tri deti: dvaja chlapci a jedno dievča. Dve z nich zomreli ešte

v detskom veku: dievča malo šesť rokov a chlapec sedem. Ako vidieť, Františka nemala ľahký život. Pochádzala z bohatej rodiny a do bohatej rodiny sa vydala, ale rozličné okolnosti ju vystavovali ustavičným skúškam a utrpeniu.

Už celé vtedajšie historické obdobie bolo veľmi nepokojné. Cirkev sa zmietala vo veľkej pápežskej schizme (1378-1417). V zlom stave bolo i mesto Rím. V rokoch

1404 - 1410 ho tri razy okupoval a vyplienil neapolský kráľ Ladislav z Durazza. Františkin manžel vtedy bojoval medzi obrancami Ríma a bol tak ťažko ranený, že už nikdy celkom nevyzdravel. Najstaršieho chlapca odviekli ako rukojemníka, kým dve mladšie deti umreli za epidémie moru, ktorý spolu s hladom vypukol ako dôsledok nového zabíjania a ničenia.

Pre Františku nastali veľmi ťažké časy, ale ona sa nedala zlomiť. Jej hlboká nábožnosť ju zachránila od zúfalstva a jej dobročinnosť, ktorú pestovala od malička, obracala jej pohľad a záujem na tých, ktorí boli ešte v horšej situácii ako ona. Rozdala chudobným domáce zásoby obilia a vína a sama išla pomáhať chorým v troch rímskych nemocniciach. Pomáhala a ošetrovala ako vedela, privádzala chorých k pokániu, modlila sa s nimi a za nich.

Františkin príklad hlbokej modlitby spojenej s obetavou dobročinnosťou pôsobil i na iné rímske ženy, ktoré sa roku 1425 spojili s Františkou do náboženského združenia „benediktínskych oblátok“. Duchovne boli spojené s rímskym benediktínskym kláštorom „Olivovej hory“, ale inakšie bývali vo svojich rodinách.

Až roku 1433 sa zhromaždili do jednej komunity v dome nazvanom kláštor Oblátok Tor de Specchi. Františka sa hneď nepripojila k ostatným rehoľníckam, ale najprv doopatrovala chorého muža. Po jeho smrti sa v marci 1436 i ona presťahovala k benediktínskym oblátkam. No vtedy jej už ostávali iba štyri roky života. Zomrela 9. marca 1440 vo veku 56 rokov.

Rimania si ctíli svätú spoluro-

dáčku už za jej života. Obdivovali jej hlboký duchovný život spojený s mystickými darmi. Františka neraz i uprostred denných prác a starostí prišla do extázy, v ktorej nevnímala okolie, ale celkom patrila Bohu. Zvlášť si uctievala svätých anjelov, u ktorých hľadala ochranu proti nástrahám zlého ducha.

No azda ešte väčšmi si ju ľudia vážili pre obetavú dobročinnosť. Poznali ju, ako rozdávala svoje rodinné imanie, ako opatrovala chorých a ako chodila po Ríme so somárikom, na ktorom bolo naložené drevo a potraviny pre tých najbiednejších. Ona sa pritom živila iba zeleninou.

Preto je pochopiteľné, že ju Rimania všetkých spoločenských vrstiev hneď po smrti začali uctievať ako sväticu. Pekné svedectvo o nej vydali i vtedajší významní muži Cirkvi: sv. Bernardín Sienský, sv. Ján Kapistrán a neskôr i sv. Róbert Belarmín, ktorý v nej videl vzor pre všetky vekové kategórie a pre všetky druhy kresťanského života. Úradný cirkevný proces jej svätorečenia sa začal hneď po jej smrti, ale pre rozličné príčiny bol niekoľko ráz prerušený. Dokončili ho až roku 1604, keď jej Cirkev úradne uznala titul a úctu svätých.

Svätá Františka Rímska vedela vo svojom živote spojiť vnútorný život modlitby s tou najživšou vonkajšou činnosťou. Od nej pochádzajú slová: „Je nanajvyš chvályhodné, keď je vydatá žena nábožná; ale nikdy nesmie pritom zabudnúť, že je gazdiná. Preto musí niekedy opustiť Boha pri oltári, aby ho našla pri domácich prácach.“

spracovala: Františka Pacovská

Sviatosti a sväteniny

Počas svojho života prijímame sviatosti, ale aj sväteniny. Pozrime sa všeobecne na rozdiel sviatostí a svätenín.

Na sviatok Troch kráľov svätíme vodu. V deň Obetovania Pána v chráme, na Hromnice, pri zvláštnom obrade svätíme hromničné sviečky. Potom sa udeľuje svätoblažské požehnanie. Na začiatku pôstu sú naše čelá poznačené posväteným popolom. Každý z nás by mal začať i skončiť deň prežehnaním a modlitbou. Mnohí z nás nosia okolo krku krížik alebo medailónik. Doma máme na stenách kríž, niekto aj svätenú vodu. Aké sú to obrady, aké sú to úkony a veci, ktoré spestrujú naše bohoslužby, ktoré ovplyvňujú aj náš civilný život? Hovoríme im sväteniny. Je rozdiel medzi sviatosťami a sväteninami? Áno a veľký!

Sviatosti sú posvätné úkony, ktoré ustanovil Pán Ježiš na posvätenie našej duše. Je ich sedem: krst, birmovanie, Sviatosť Oltárna, sviatosť pokánia, pomazanie chorých, posvätenie kňazstva, manželstvo. Niektoré je možné prijať len raz v živote (krst, birmovanie, posvätenie kňazstva).

Sväteniny sú posvätné úkony a veci, ktorými nás Cirkev zveruje do Božej ochrany. Rozdiel je v tom, že:

- sviatosti ustanovil Kristus
- sväteniny Cirkev;
- sviatosti je sedem - svätenín mnoho;

- sviatosti pôsobia svojim úkonom - sväteniny len podľa dispozície prijímajúceho.

Cieľom sviatosti je vždy posvätenie ľudskej duše. Sväteniny majú rôzne určenie. Niektoré slúžia pri bohoslužbe, napr. kostol, zvon na veži, liturgické rúcho, sv. oleje... Iné sú určené výhradne pre veriacich, napr. krížiky, posvätené prstene, hromničky, svätená voda, atď. Vysluhovateľom svätenín nie je len kňaz, ale má ním byť každý kresťan. Sväteniny vykonávajú otec a matka, keď dávajú požehnanie svojim deťom, keď žehnáme iných, keď sa prežehnávame, keď sa ukloníme pred krížom na ceste. Sväteniny nemajú posvätiť len dušu človeka, ale majú preniknúť do nášho života, aby prostredie, v ktorom žije kresťan bolo pokresťančené, posvätené. Práve preto sa stavali pri cestách a v poli kríže a malé kaplnky. Nezabudnime však, že sviatosti sú oveľa dôležitejšie než sväteniny. Napriek tomu mali by sme si lepšie všímať kríž pri ceste, či kaplnku v poli, či stvorené veci, aby sme lepšie pochopili, že slnko nad nami je Boží dar, že z čistej vody, z vône kvetov hovorí Boh. Vo všetkom možno vidieť Stvoriteľovu moc. Všetko je posvätené jeho rukou a všetko má slúžiť nášmu šťastiu. Prijímajme tieto dary a sväteninami otvorme svoje duše pre jeho požehnanie.

duch. otec Michal Jenča

Duchovnosť a psychológia

Časť XVII

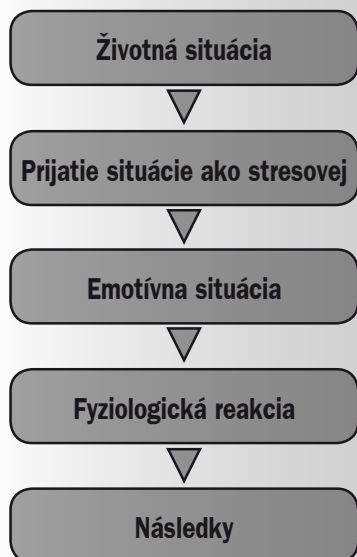
Model zvládania stresu

Drahí naši čitatelia!

V krátkosti vám chceme pripomenúť, o čom sme hovorili v predchádzajúcom článku: stres je v prvom rade stav organizmu; spätná reakcia na silný vplyv okolitého sveta, než je tomu obvyčajne; stres môže spôsobiť radostné, ale i nepríjemné udalosti. Náš cieľ – naučiť sa zvládať stres a nie ho úplne vylúčiť zo svojho života.

Aby sme mohli systematizovať zdroje a metódy ovládania stresom, musíme si najprv uvedomiť, aký priebeh má stresová reakcia. Použijeme na to stresový model, ktorý je zobrazený na obrázku č. 1.

obr. č. 1

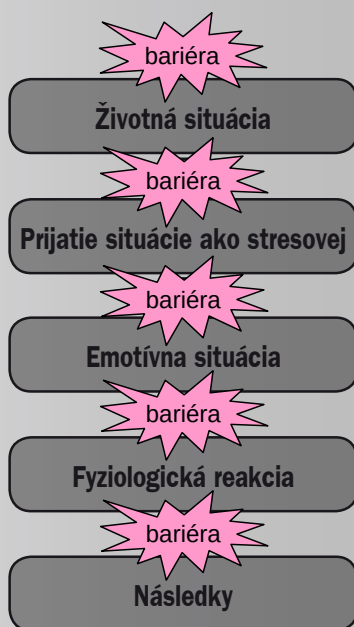
1. Životná situácia. Niečo sa udeje v našom živote, niečo neobvyklé, nepredvídané alebo silno vplyvajúce na udalosť. Vyvedie nás to z rovnováhy a žiada, aby sme sa k tomu prispôbili.

2. Prijatie situácie ako stresovej. Rôzni ľudia rôzne pozerajú na jednu a tu istú situáciu. Stresová reakcia sa spúšťa, ak prijímame danú situáciu ako stresovú.

3. Emocionálna reakcia. Ak hodnotíme to, čo sa s nami udia ako niečo stresové, vtedy to vyvolá celý rad negatívnych emócií: hnev, strach, pocit nebezpečenstva, bezmocnosti, atď.

4. Fyziologická reakcia. Tieto pocity privádzajú k fyziologickým zmenám vo všetkých systémoch nášho

obr. č. 2

organizmu. O tom sme hovorili už v predchádzajúcom článku.

5. Následky. A následne - fyziologické zmeny, opakujúce sa niekoľkokrát, privádzajú k negatívnym následkom - chorobám.

Ovládanie stresu znamená, že vstupujeme do procesu vývoja stresu ešte vtedy, než sa začnú prejavovať jeho negatívne následky. Tento zásah spočíva v tom, že stavíme bariéry v rôznych etapách vývoja stresu. Bariéra môže zastaviť stresovú reakciu, ale vo väčšine prípadoch ju iba oslabuje. Na obrázku č. 2 môžete vidieť, že stresová reakcia má päť etáp, následne na to môžeme vybudovať päť bariér.

Väčšina metodík boja so stresom ponúkajú jeden alebo niekoľko spôsobov, ktoré umenšujú jeho negatívny vplyv, t.j. oni ustanovujú bariéry v jednom bode, na jednej etape vývoja stresu. A práve v tomto je nedostatok jednotlivých metodík. Komplexne ovládanie stresu predpokladá zásah vo všetkých fázach vývoja stresu.

Ešte jeden nedostatok v boji so stresom s pomocou jednej určitej metodiky spočíva v tom, že nemôže byť univerzálnou – t.j. byť pre všetkých ľudí rovnako. Preto je veľmi dôležité získať informáciu podľa možnosti o väčšom počte spôsobov (metód) zvládnutia stresu a zorientovať sa v nich. A taktiež, vybrať osobne pre seba z ponúknutých spôsobov čo najefektívnejší (vypracovať individuálny program zvládnutia stresu).

V našich ďalších článkoch plánujeme podrobne opísať spôsoby prekonania stresu v rôznych etapách jeho vývoja. Efektívnosť predložených spôsobov závisí od toho, v akom rozsahu ich uplatni-

ilustračná snímka: Martin Magda

te v svojom živote. Zvládnutie a prekonanie stresu záleží od tých úsilí, ktoré na to vynaložíme.

•

Chceli by sme upozorniť na niektoré momenty: Nevyrábajte v boji so stresom nový stres! Nečakajte, že všetko sa rýchlo upraví a zmení! Nalaďte sa na pokojnú, pravidelnú a dlhotrvajúcu prácu. Postarajte sa získať uspokojenie, potešenie od cvičení, ktoré budete vypíňať, aby ste mali pod kontrolou stres, a pristupujte k nim formálne ako k rutine.

•

Trochu štatistiky na ilustráciu o aktuálnosti problematiky stresu v dnešnom svete:

- V USA 60 % obyvateľov prežíva stres 1 - 2 x v týždni, 30 % - skoro každý deň.

- Podľa údajov amerických vedcov 2/3 všetkých návštev u lekára sú spôsobené symptómami, príčinou ktorých je stres.

- V Rusku k dnešnému dňu niet

Ak sa zasa staviame k stresu ako k obyčajnému javu nášho života, potom berieme na ľahkú váhu negatívne následky, ktoré prináša.

presnej štatistiky, ale približne 70 % ruských občanov sa stále nachádza v stave stresu a 1/3 všetkého obyvateľstva prežíva silný stres.

- V dôsledku stálych stresov asi 90 % všetkého obyvateľstva

trpí chorobou, ktorá sa nazýva syndróm chronickej únavy. Symptómy: rýchla unavenosť, ranná slabosť, „piesok“ v očiach, časté bolesti hlavy, nespavosť, konfliktosť, sklon k samotárstvu, atď.

- 40 miliónov zo 147 miliónov pracujúcich v krajinách Európskej únie trpia stresom.

- Mnohí obyvatelia krajín „veľkej Európy“ trpia stresom alebo inými násled-

kami stresových situácií, napríklad 13 % sa žalujú na ustavičnú bolesť hlavy, 17 % - bolesť svalov, ešte 30 % prežívajú nepríjemné pocity a bolesti v oblasti chrbtice.

Miroslav a Lilia, Sankt-Peterburg

Trampoty v manželstve

Čo musia mať manželia?

- **dobrú hlavu**, pretože ju často stratia,
- **dobré zuby**, pretože musia často kadečo prehryzť,
- **dobrý chrbát**, pretože toho musia často veľa uniesť,
- **dobrý žalúdok**, pretože musia často stráviť tvrdé sústa,
- **dobré nohy**, pretože ich často tlačia topánky hneď na mnohých miestach.

Jednoducho trpezlivosť patrí k hlavnej výzbroji, ktorú si manželia nesmú zabudnúť vziať so sebou na spoločnú životnú cestu.

L. Úloha otca v rodine

Boh ustanovil manželstvo a rodinu už pri samom stvorení. Boží plán s manželstvom a rodinou sa dotýka konkrétne muža i ženy v ich každodennej existencii. Žena má rovnakú dôstojnosť a zodpovednosť ako muž. Táto rovnocennosť sa jedinečne vyjadruje pri vzájomnom sebaodovzdávaní sa oboch partnerov a pri ich spoločnom odovzdávaní sa deťom, pri prijímaní detí a potom pri ich výchove.

Boh zjavil najvyššiu formu dôstojnosti ženy, keď sám prijal ľudské telo z Panny Márie, ktorú Cirkev uctieva ako Matku Božiu – novú Evu. Ježiš ukázal vysokú úctu voči ženám – nielen, že ho nasledovali, ale doniesli aj radostnú zvesť o jeho zmŕtvychvstání ostatným apoštolom.

U žien treba doceniť ich manželské, materské a rodinné úlohy, ako aj verejné a ostatné povolania; zvlášť ich nenahraditeľný význam pri domácich prácach a výchove detí. To si vyžaduje, aby sme my muži mali v úcte ich osobnú dôstojnosť, aby sme si ich opravdivo vážili a milovali ich bez pretvárek a s úprimným srdcom, nielen pre svoje sebecké ciele a plnenie manželských povinností.

V manželskom a rodinnom spoločenstve je muž povolaný k tomu, aby prežíval svoj dar a úlohu manžela a

otca. Muž má v manželstve vidieť Boží plán. Pravá manželská láska vyžaduje, aby muž mal hlbokú úctu k rovnakej dôstojnosti ženy. Svätý Ambróz hovorí: „Nie si jej pánom, ale jej mužom. Nebola ti daná za otrokyňu, ale za manželku. Opätuj jej pozornosť k tebe a buď jej vďačný za jej lásku.“

Láska k žene, ktorá sa stala matkou a láska k deťom sú pre muža prirodzenou cestou, aby pochopil a uskutočnil svoje otcovstvo. Treba stále zdôrazniť, že miesto a úloha otca v rodine a pre rodinu majú je-

Ale ak si správny muž, budeš mať naďalej rád svoju ženu kvôli dobrým vlastnostiam, ktoré si si u nej obľúbil, keď si s ňou začal chodiť.

dinečný a nenahraditeľný význam. Zo skúseností poznáme, že neprítomnosť otca v rodine vyvoláva duševné a mravné poruchy a značné ťažkosti v rodinných vzťahoch. To isté sa deje v opačnom prípade, keď prítomnosť otca je ťaživá a násilná, zvlášť tam, kde si muž osvojuje mužské prednostné práva, ktoré ponížujú ženu a bránia rozvoju dobrých rodinných vzťahov.

Keď muž ukazuje a napodobňuje na zemi otcovstvo Božie, je povolaný, aby zaručoval rovnomerný vývoj všetkých členov rodiny. Zvlášť má veľkú zodpovednosť za život, počatý pod srdcom matky; ako aj starostlivejšiu

spoluúčasť na výchove detí. Mal by vykonávať prácu, ktorá neohrozuje a nepoškodzuje pevnú súdržnosť rodiny, ale ju podporuje! Ďalej by mal vydávať živé svedectvo zrelého kresťanského života, v ktorom by uvádzal deti dolivej skúsenosti s Kristom a s Cirkvou.

Úlohou predávania života je začlenenie sa do celkového poslania kresťanského života, ktorý nemôže dospieť ku vzkrieseniu bez kríža. V tejto súvislosti chápeme, prečo sa nedá z rodinného života vylúčiť obeť, ale naopak, treba ju prijať s ochotným srdcom, ak sa má manželská láska prehĺbiť a byť zdrojom vnútornej radosti.

„Bratia, vyznamenajte sa v diele lásky!“

Túto výzvu sv. Pavla apoštola vezmeme si dnes ako výzvu všetkým mužom, aby boli **ozajstnými hlavami rodín**. Hovorí sa, že manželstvá vznikajú buď z lásky alebo z rozumu. Ale usudzujeme, že úspech manželstva

od toho nezávisí. Rozhodujúce je, či v čase zasnúbenia majú obaja snúbenci pevnú vôľu založiť si trvalý manželský zväzok. Či sú ochotní a schopní opustiť svojich rodičov, kamarátov, partie a prilnúť k svojmu budúce mu manželstvámu partnerovi a zároveň vytvoriť jedno manželské telo.

Sv. Pavol apoštol (aj keď nebol ženatý) tento vzťah manželov vedel vyjadriť obyčajným a jasným spôsobom, keď povedal, „že hlavou ženy je muž a hlavou muža je Kristus“ (1 Kor 11,3). A na inom mieste (v liste Efezanom 5,25) hovorí, „že muži majú milovať svoje ženy, ako si Kristus zamiloval svoju Cirkev.“ Toto tvrdenie, že muž má byť hlavou ženy znie dnešnej mladšej generácii priam provokačne. „Aká hlava?

ilustračná snímka: M. Magda

Stalo sa:

- 9. 1. – 9. 3. – fašiangový čas radosti, masiek a plesov skončil

- 11. 2. – 19. Svetový deň chorých, udeľovanie sviatosti pomazania chorých

- 13. 2. – siedma púť k sv. Valentínovi do Krížovian, prihovril sa nám jasovský opát Martin Štrbák, O. Praem

Stane sa:

- 9. 3. – Popolcová streda, začiatok pôstneho času

- 19. 3. – sv. Jozef, ženích Panny Márie

- 25. 3. – sviatok Zvestovania Pána

žena má byť súčasťou teba samého. Jej radosti sú tvojimi radosťami, jej starosti sú tvojimi starosťami. Ako jej hlava budeš všetky jej ťažkosti nielen vnímať, poznávať, ale pracovať na ich odstránení.

Vzorom tvojej starostlivosti o ženu ti má byť **Kristus a jeho starostlivosť o Cirkev**. Keď sa pozrieš na Cirkev v priebehu stáročí, zistíš, že mu nebola vždy ideálnou „manželkou“. V rôznych dobách sa prejavovala všelijako – hádavo, apaticky, bojovne, ľúbezne, ziskuchtivo, ale aj zbabelo. **Ale Pán sa nerozvádza. Vždy jej dáva dôveru, obetuje sa a znova ju posväčuje.**

Aj ty v prvom roku manželstva spoznáš na svojej žene vlastnosti, chyby, ktoré si počas známosti nevidel, či prehliadol. Mnohí nezrelí a vystrašení mladí muži utekajú od ženy domov k mamičke. Ale ak si správny muž, budeš mať naďalej rád svoju ženu kvôli dobrým vlastnostiam, ktoré si si u nej oblúbil, keď si s ňou začal chodiť.

MUDr. Blažej Vaščák

Rovnosť, vo všetkom rovnoprávnosť, tak to predsa má byť.“ Takto uvažujú mnohí, ktorým Sväté písmo nič nehovorí.

Autorka príručky „Malá škola lásky“ k tomu píše: „Súčasný mladík u nás nemá ani poňatia, čo znamená muž ako hlava. Od detstva sa totiž okolo vás, mládenci, točili samé ženy. Doma mamička, potom ženy v jasliach, škole, napokon aj v škole, teda všade samé ženy. Snáď až na základnej vojenskej službe ste stretli pár chlapov, ale veľmi vám to nepomohlo, pretože vojaci sú len vojaci a tam pocit ‚hlavy‘ mladý muž nezíska. Čo tým biblia sleduje, keď mužom - snúbencom ukladá, aby

boli hlavou rodiny? Toto musí dnešný mládenec najprv poznať a postupne v sebe objaviť.“

Už z biológie vieme, že všetky orgány tela sú veľmi dôležité. Ved len keď chýba na nohe malíček, robí to problém pri stabilite, aj pri chôdzi. Ale telo má dve centrá, bez ktorých niet života. A je to hlava + srdce. Tam sa rodia myšlienky, radosť, strach, láska, nápady, ale aj hriech. Hlava vie o všetkom, čo robí telo. Hlava súhlasí, varuje, alebo niekedy „privrie“ oči. Ak má byť muž hlavou svojej ženy, potom sa tým nemyslí, že sa stane despotom, ktorý len rozkazuje, prikazuje a nechá sa obsluhovať. Naopak, tvoja

Prehľad bohoslužieb

		Vítaz		Ovčie	
28. 2.	Pondelok	17:00	† Jakub a Ján G., Stanislav J.		
1. 3.	Utorok				
2. 3.	Streda			17:00	za požehnanie Anny Uličnej (93)
3. 3.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
4. 3.	Piatok	18:00	za chorých	17:00	† Jozef Jenča (výročná)
5. 3.	Sobota	7:00	za členov ružencového bratstva		
		15:00	sobáš: J. Sura - M. Jenčová		
6. 3.	9. nedeľa cez rok A	7:30	+ Jozef Ungvarský	9:00	50: Vladimír Tomko
		10:30	za farnosť		
7. 3.	Pondelok				
8. 3.	Utorok	18:00	za požehnanie rod. Pavla Kostelníka		
9. 3.	Popolcová streda	7:00	za prístrešie Bolček	17:00	† Jozef Magda
		18:00	† Helena Pavlíková (výročná)		
10. 3.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
11. 3.	Piatok	18:00	† sr. Samuela a sr. Valentína	17:00	† Veronika, Štefan Balogovci
12. 3.	Sobota	7:00	za prístrešie Stará Maša		
13. 3.	1. pôstna nedeľa	7:30	za farnosť	9:00	za požehnanie Jozefa Grusa (18)
		10:30	† Margita Čechová (výročná)		
14. 3.	Pondelok	17:00	† Mária Uličná (výročná)		
15. 3.	Utorok	17:00	za pož. Marty Čakurdovej (40)		
16. 3.	Streda			17:00	za požehnanie Jozefa Bednárika, kňaza
17. 3.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
18. 3.	Piatok	18:00	za požehnanie Terézie Magdovej	17:00	† Matej, Helena Galdunovci
19. 3.	sv. Jozef	7:30	60: Mária Novotná	9:00	† Jozef, Helena, Jozef Balogovci
20. 3.	2. pôstna nedeľa	7:30	za farnosť	9:00	za živých členov ružencového bratstva
		10:30	za požehnanie rodiny Veľčokovej		
21. 3.	Pondelok				
22. 3.	Utorok	17:00	† Valentín, Mária Sedlačkovci		
23. 3.	Streda			17:00	† Jozef Baloga (výročná)
24. 3.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
25. 3.	Zvestovanie Pána	18:00	90: Mária Magdová	17:00	† Ján a Anna B., Jozef G.
26. 3.	Sobota	7:00	za prístrešie Birošová		
27. 3.	3. pôstna nedeľa	7:30	† Jozef, Mária Čechovci	9:00	za požehnanie rodiny Cyrila Balogu
		10:30	za požehnanie Albíny Čechovej (75)		
28. 3.	Pondelok				
29. 3.	Utorok	17:00	† Andrej, Žofia Uliční		
30. 3.	Streda	17:00	† Žofia Gregová (výročná)	17:00	za požehnanie sr. Leony a Anny Márie
31. 3.	Štvrtok	7:00	na vlastný úmysel		
1. 4.	Piatok	18:00	za chorých	17:00	† Jozef, Apolónia, Jozef, Ján G.
2. 4.	Sobota	7:00	za členov ružencového bratstva		
3. 4.	4. pôstna nedeľa	7:30	† Andrej, Mária Gregovci	9:00	za farnosť
		10:30	za požehnanie Ondrejov Jenčových		

13. 2. 2011 naši mladi birmovanci na odpuste sv. Valentína v Krížovanoch